

SETMANA DE LA CULTURA PROHIBIDA

Els llibres més polèmics a les biblioteques

Harry Potter

Va ser un dels més problemàtics la dècada passada. Pares nord-americans demanaven que fos retirat de les biblioteques. El perill: que podia ensenyar els seus fills a fer servir els malèfics poders de la bruixeria.

Steinbeck i Twain

Dos clàssics nord-americans, el Nobel John Steinbeck i Mark Twain pateixen la persecució de la censura. Els pares nord-americans critiquen que utilitzin un llenguatge políticament incorrecte.

Cinquanta ombres...

El bestseller *Cinquanta ombres d'en Grey* ha tingut problemes amb la censura als Estats Units no només pel seu contingut eròtic sinó també segons els que volien que es retirés— perquè està "molt mal escrit".

Persèpolis

El còmic de Marjane Satrapi que parla de l'autora i la seva infància a l'Iran de la Revolució Islàmica té problemes a Orient i Occident. Als Estats Units ha estat retirat d'algunes biblioteques pel seu "punt de vista polític, el llenguatge ofensiu, i el joc".

La censura a les biblioteques no és cosa del passat, hi ha llibres que es retiren o s'amaguen. GETTY

Qui té por dels llibres?

El contingut sexual, religiós i per a adolescents és la principal víctima de censura a les biblioteques: una entitat nord-americana els defensa als tribunals

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

"¿Realment vols que els nostres estudiants llegeixin això?", va escriure en una nota una bibliotecària d'una universitat nord-americana. La nota la va col·locar al llibre *Black like you*, de John Strausbaugh. La mateixa bibliotecària, que no estava d'acord amb la política de compra de llibres de la biblioteca, va començar a fer desaparèixer llibres del centre. La censura en els llibres no és cosa del passat. S'escola per tot arreu, sovint en forma d'autocensura. A vegades, els bibliotecaris volen protegir els lectors—erròniament o no— d'allò que consideren un perill: llenguatge obscè, violència, sexe explícit, informació mèdica poc veraç... No és fàcil trobar, per exemple, la *Caputxeta vermella* tal com la va escriure Charles Perrault: el llop mata l'àvia, la talla a trossets i en guarda la sang. Quan arriba la *Caputxeta*, que és bonica i atractiva, n'hi dona per menjar i beure, alhora que la convidava a despullar-se, a cremar-la roba i a ficar-se al llit amb ell.

Al Born Centre de Cultura i Memòria, dins la Setmana de la Cultura Prohibida, els bibliotecaris han parlat de com afrontar la censura. Entre els convidats hi havia la bibliotecària Valerie Nye, coeditora de *True stories of censorship battles in America's libraries* i especialista en censura a les biblioteques nord-americanes. "Als Estats Units el principal problema són els pares de nens de 9 a 12 anys. No volen perdre el control

dels seus fills i en aquesta edat és quan comencen a descobrir moltes coses. Són els que més denuncien i reivindiquen, assegura: el 40% dels casos de censura provenen dels pares. I el que més preocupa als progenitors és que hi aparegui sexe o gent nua. "Ultimament també augmenten les peticions perquè es retirin llibres amb personatges musulmans. La gent malinterpreta molt les coses", afegeix la investigadora.

Als Estats Units cada biblioteca té la seva política d'adquisicions. No hi ha llistes oficials ni prohibicions governamentals i es pot trobar qualsevol llibre. Si algú vol retirar un volum, ho pot demanar. "Hi ha moltes queixes sobre llibres i peticions perquè siguin retirats però pocs casos arriben als tribunals", diu Nye. Si algú vol que el llibre no sigui retirat també pot defensar-lo davant d'un jutge.

Nye forma part de l'American Library Association, que el 2009 va defensar el llibre *Vamos a Cuba*. En els diferents processos judicials es va gastar més de 448.000 euros. L'associació va perdre i el llibre, que forma part d'una col·lecció de llibres de viatges, va desaparèixer de les biblioteques de Miami. Juan Amador Rodríguez, pare d'un estudiant i expressorner cubà, va creure que era perillós. "El van retirar perquè s'hi veien nens somrient i, segons el criteri dels denunciants, això era una imatge distorsionada de Cuba", assegura Nye. "Ens arriben uns 250 casos a l'any de llibres que estan en perill de ser censurats. Molts llibres, però, es retiren sense que ens n'assabentem. Molts

Control
El 40% de casos de censura provenen de pares de nens de 9 a 12 anys

Religió
Ultimament els llibres més polèmics són els relacionats amb l'islam

bibliotecaris tenen por de perdre la feina", assegura.

Censura a Europa

A Europa també hi ha llibres que desapareixen de les biblioteques públiques però no existeix, com als Estats Units, una associació que reculli els diferents casos. Martine Poulain, especialista en història social de les biblioteques franceses, explica que fa poc una associació cristiana va demanar a una biblioteca del nord de França la retirada de la pel·lícula *La vida d'Adèle*. Recentment, el país veí també té problemes amb llibres relacionats amb l'islam. L'alcalde de Venècia, Luigi Brugnaro, va intentar retirar l'estiu passat de les biblioteques municipals prop de mig centenar de llibres, la majoria relacionats amb la diversitat sexual.

A Catalunya, el codi deontològic dels bibliotecaris deixa el criteri a les seves mans. Més que censura, es dona l'autocensura: "Algunes vegades el bibliotecari té dubtes sobre alguns llibres. Per exemple, amb llibres de Testimonis de Jehovà, la Cienciologia, teràpies naturals alternatives o les col·leccions d'alt contingut eròtic destinada a adolescents de 12 anys [After]", diu Carme Fenoll, cap de Biblioteques de la Generalitat. Fa poques setmanes una biblioteca catalana va rebre una queixa perquè tenia *Los no musulmanes en la sociedad islàmica*, de Iussuf Al-Qaradawi. Un usuari de la biblioteca deia en una carta que era "inacceptable" tenir aquest llibre, com ho seria tenir llibres de Hitler o Mussolini.